

Beslutningsforslag nr. B 25. Fremsat den 3. november 2006 af Anne Baastrup (SF), Ole Sohn (SF) og Kristen Touborg (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af reglerne om udstedelse af straffeattester

Folketinget opfordrer justitsministeren til at ændre reglerne for udstedelse af straffeattester med henblik på at sikre, at en arbejdsgiver i forbindelse med ansættelse eller under ansættelse af en lønmodtager alene kan få oplysninger om,

hvorvidt lønmodtageren har begået et strafbart forhold, i det omfang det er nødvendigt for at tilgodese væsentlige hensyn til virksomhedens eller andres sikkerhed og oplysningerne er relevante for udførelse af det pågældende arbejde.

Bemærkninger til forslaget

1. Baggrund og formål

De seneste år er antallet af udstedelser af private straffeattester vokset. Stadig flere arbejdsgivere ønsker at se en straffeattest i forbindelse med en ansættelse. Det gælder uanset, om det er en flaskedreng, en salgsassistent eller en leder, arbejdsgiveren søger.

Umiddelbart er der ikke noget på arbejdsmarkedet, der kan begrunde denne udvikling. Konsekvensen er imidlertid meget uheldig. Virksomhedernes stigende brug af straffeattester kan reelt virke som en ekstra straf. Kravet om en ren straffeattest betyder bl.a., at unge, som har begået mindre kriminalitet, kan få svært ved at få et job og dermed bliver fastholdt i ledighed. Det øger risikoen for, at de kommer ind i en ond spiral med ny kriminalitet. Brugen af straffeattester er gået for vidt. I dag kan en enkelt dom betyde, at et ellers dygtigt og fornuftigt ungt menneske ikke kan få en læreplads.

Forslagsstillerne mener ikke, at problemet kan løses med oplysning og holdningspåvirkning eller gennem aftaler mellem arbejdsmarkedets parter. Forslagsstillerne foreslår derfor, at der indføres regler, som begrænser arbejdsgivernes adgang til at få straffeattester til kun at gælde, i det omfang det er nødvendigt for at tilgodese væsentlige hensyn til virksomhedens eller andres sikkerhed og oplysningerne er relevante for udførelse af det pågældende arbejde.

2. Kriminalregisteret

Det Centrale Kriminalregister består af en afgørelsesdel og en efterforskningsdel. Registerets formål er bl.a. at registrere afgørelser m.v. i kriminelle sager til brug i strafferetsplejen, at tjene som internt arbejdsregister for politiet og at danne grundlag for udskrift af straffeattester og andre meddelelser til brug i strafferetsplejen, til privat brug og til brug for andre myndigheder. I afgørelsesdelen optages oplysninger om personer, om hvem der er truffet afgørelser i straffesager. I efterforskningsdelen optages oplysninger af politimæssig betydning. De nærmere regler fremgår af bekendtgørelse om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret).

De lovovertrædelser, som er registreret i Kriminalregisteret, vil stå på den private straffeattest i 2-5 år. Af et bilag til beslutningsforslaget fremgår, hvor længe de enkelte lovovertrædelser bliver stående på den private straffeattest.

Politiet udsteder straffeattester for private personer, når de pågældende fremsætter begæring herom. I straffeattester optages alene afgørelser, som er tilført afgørelsesdelen, og som omfatter overtrædelser af straffeloven og lovgivningen om euforiserende stoffer, eller udenlandske afgørelser, dog med nogle begrænsninger. Oplysninger fra afgørelsesdelen kan videregives, når den, oplysningerne angår, har givet samtykke.

3. Udviklingen i udstedelsen af straffeattester

Justitsministeren har i et svar af 27/9 2005 på spørgsmål nr. 215 (alm. del, folketingsåret 2004-05, 2. samling) fra Folketingets Retsudvalg bl.a. oplyst:

»Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet om udviklingen i antallet af registrerings- og arbejdsgivernes krav til straffeattest i forbindelse med ansættelse af unge indhentet en udtalelse fra Rigspolitichefen, der har oplyst følgende:

»Politikredsene forestår som udgangspunkt udstedelse af private straffeattester, når anmodningen om en privat straffeattest fremsættes af den registrerede over for politiet. Hvis der er tilførsler til en privat straffeattest, udstedes denne dog af Rigspolitichefen.

Rigspolitichefen forestår endvidere udstedelsen af private straffeattester, når anmodningen om udstedelse fremsættes af en anden end den registrerede eller anmodningen om udstedelse af en privat straffeattest af den registrerede fremsættes direkte over for Rigspolitichefen.

Endelig forestår Rigspolitichefen udstedelsen af offentlige straffeattester og særlige attester til politi og anklagemyndighed til brug i strafferetsplejen.

Af skemaet fremgår antallet af offentlige og private straffeattester udstedt af Rigspolitichefen i perioden 2000-2005. Opgørelsen af antallet af udstedte offent-

F. t. beslutn. vedr. udstedelse af straffeattester

lige straffeattester omfatter tillige straffeattester udstedt til brug i strafferetsplejen.

Rigspolitechefen er ikke i besiddelse af oplysninger om antallet af private straffeattester uden tilførsler, der er udstedt af politikredsene.

År	Offentlige u/tilførsler	Offentlige m/tilførsler	Private u/tilførsler udstedt af Rigspolitich	Private m/tilførsler	I alt
2000	63.427	64.585	4.281*	6.084	138.377
2001	63.684	57.411	3.988*	6.632	131.715
2002	66.498	56.300	3.550*	7.092	133.440
2003	77.312	95.061	4.444*	7.411	184.228
2004	86.596	80.762	6.899*	8.518	182.775
01.01.05-30.06.05	32.290	28.914	4.211*	4.914	70.329

* I tallet indgår ikke antallet af private straffeattester uden tilførsler udstedt af politikredsene.

Det kan endvidere oplyses, at Rigspolitechefen ikke umiddelbart har tilgængeligt statistisk materiale, der belyser udviklingen i antallet af registreringer af mindre straffelovsovertrædelser.

Endelig kan det oplyses, at Rigspolitechefen ikke er i besiddelse af oplysninger, der belyser udviklingen i arbejdsgivernes krav til straffeattester i forbindelse med ansættelsen af unge, herunder f.eks. i forbindelse med lære- og praktikpladser.«

Som det fremgår af Rigspolitechefens udtalelse, har Rigspolitechefen ikke umiddelbart tilgængeligt statistisk materiale, der belyser udviklingen i antallet af registreringer af mindre straffelovsovertrædelser.«

Forslagsstillerne kan hertil tilføje, at tal fra eksempelvis Glostrup Politikreds viser, at der i 1999 er udstedt 6.781 private straffeattester, mens dette tal i 2004 er steget til 10.276.

4. Helbredsloven

Udformningen af beslutningsforslaget er inspireret af helbredsloven.

Lov om brug af helbredsoplysninger m.v. på arbejdsmarkedet (helbredsloven) har til formål at sikre, at helbredsoplysninger ikke uberettiget anvendes til at begrænse lønmodtageres muligheder for at opnå eller bevare ansættelse. Loven gælder for brug af helbredsoplysninger på arbejdsmarkedet. Hovedindholdet af loven er, at en arbejdsgiver i forbindelse med ansættelse eller under ansættelse af en lønmodtager alene må anmode om helbredsoplysninger med det formål at få belyst, om lønmodtageren lider eller har lidt af en sygdom eller har eller har haft symptomer på en sygdom, når sygdommen vil have væsentlig betydning for lønmodtagerens arbejdsdygtighed ved det pågæl-

dende arbejde. Personer, hvis rettigheder er krænkede ved overtrædelse af loven, kan tilkendes en godtgørelse. Den, der overtræder loven, straffes med bøde.

5. Forslaget

Beslutningsforslaget indebærer, at Folketinget opfordrer justitsministeren til at ændre reglerne for udstedelse af straffeattester med henblik på at sikre, at en arbejdsgiver i forbindelse med ansættelse eller under ansættelse af en lønmodtager alene kan få oplysninger om, hvorvidt lønmodtageren har begået et strafbart forhold, i det omfang det er nødvendigt for at tilgode-se væsentlige hensyn til virksomhedens eller andres sikkerhed og oplysningerne er relevante for udførelse af det pågældende arbejde.

Ved udmøntningen af forslaget skal det bl.a. sikres, at arbejdsgiveren ved anmodning om oplysninger om begåede strafbare forhold over for lønmodtageren skal angive, hvilke straffelovsovertrædelser der ønskes oplysninger om, og hvilken relevans oplysningerne har for arbejdets udførelse.

Det er altså alene straffeoplysninger, som har betydning for det konkrete arbejdes udførelse, som kan indhentes. Med en sådan regelændring imødegås det problem, at en enkelt anmærkning, som ikke er relevant for jobbet, kan afskære ansøgeren fra at få jobbet. Der skal derfor skabes mulighed for at splitte straffeattesten op, så arbejdsgiveren kun får den del, der kan være relevant i det pågældende arbejde. I den forbindelse kan der til sammenligning henvises til reglerne om børneattester. Børneattester indeholder oplysninger om overtrædelser af straffelovens regler om seksuelle krænkelse af børn under 15 år. Børneattester udleveres til offentlige myndigheder, private virk-

somheder, idrætsforeninger, organisationer og andre, der skal ansætte eller beskæftige personer, der skal have direkte kontakt med børn under 15 år. Det kan f.eks. være ved ansættelse af en fodboldtræner, en spejderleder, en svømmelærer eller en pædagog. Børneattesten kan kun udleveres, hvis ansøgeren skriftligt har givet samtykke til det. Arbejdsgivere, som har brug for at få udleveret en børneattest i forbindelse med en ansættelse, skal aflevere en anmodning til Rigspolitiets Dataafdeling. Anmodningen om børneattesten skal indeholde oplysninger om, at den opslåede stilling indebærer direkte kontakt til børn under 15 år. Det skal også fremgå, hvilken funktion ansøgeren skal varetage.

Eksempler:

En børnehaveleder skal således f. eks. fortsat have lov til at anmode om oplysninger om, hvorvidt en ansøger har begået nogen form for kriminalitet eller uterlighed over for børn eller unge. Derimod vil børnehavelederen ikke have lov til at kræve en ansat oplysninger om, hvorvidt en ansøger for et par år siden i kådhed har stjålet en bil eller lavet skattesvind.

En forretningsindehaver skal f. eks. have lov til at få oplysninger om, hvorvidt en ansøger til en stilling som bogholder har begået underslæb. Derimod skal forretningsindehaveren ikke have oplysninger om, hvorvidt den ansatte for nogle år siden har været indblandet i et værtshusslagsmål.

Ved udformningen af reglerne skal der endvidere tages stilling til, hvilke sanktioner, overtrædelser af reglerne skal indebære.

Skriftlig fremsættelse

Anne Baastrup (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af reglerne om udstedelse af straffeattester.

(Beslutningsforslag nr. B 25).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Bilag 1

Oversigt over, hvilke lovovertrædelser der står på en straffeattest. Oversigten viser også, hvor længe en lovovertrædelse bliver stående på hen-

holdsvis den private straffeattest og den straffeattest, der er forbeholdt politiet og offentlige myndigheder (kilde: rigspolitiets hjemmeside).

	Afgørelsestyper	Privat Straffeattest	Straffeattest til politiet m.fl.	Sletningstidspunkt beregnes ud fra
Straffeloven	Ubetinget Straf	5 år	10 år	Prøvetidsudløb eller dato for løsladelse ¹⁾
	Foranstaltninger efter §§ 68-70	5 år	10 år	Endelig ophævelse
	Betinget dom	3 år	10 år	Afgørelsesdato
	Tiltalefrafald med vilkår	2 år ²⁾	10 år	Dato for den endelige afgørelse
	Bøde	2 år ²⁾	10 år	Afgørelsesdato
Narkotikaloven	Ubetinget straf	5 år	10 år	Prøvetids udløb eller dato for løsladelse ¹⁾
	Foranstaltninger efter §§ 68-70	5 år	10 år	Endelig ophævelse
	Betinget dom	3 år	10 år	Afgørelsesdato
	Tiltalefrafald med vilkår	2 år ²⁾	10 år	Dato for den endelige afgørelse
Anden særlovgivning	Ubetinget straf		10 år	Prøvetids udløb eller dato for løsladelse ¹⁾
	Foranstaltninger efter §§ 68-70		10 år	Endelig ophævelse
	Betinget dom		10 år	Afgørelsesdato
	Tiltalefrafald med vilkår		10 år	Dato for den endelige afgørelse
	Frakendelse ubetinget		10 år	Frakendelsesudløb
	Frakendelse betinget		10 år	Afgørelsesdato
Noter	¹⁾ På privat straffeattest (§11) regnes udskrivningslængden altid fra den faktiske løsladelsesdato ²⁾ På privat straffeattest (§11) medtages den første bøde eller det første tiltalefrafald med vilkår om UNGDOMSKONTRAKT kun i 1 år, såfremt den pågældende på gerningstidspunktet var under 18 år.			